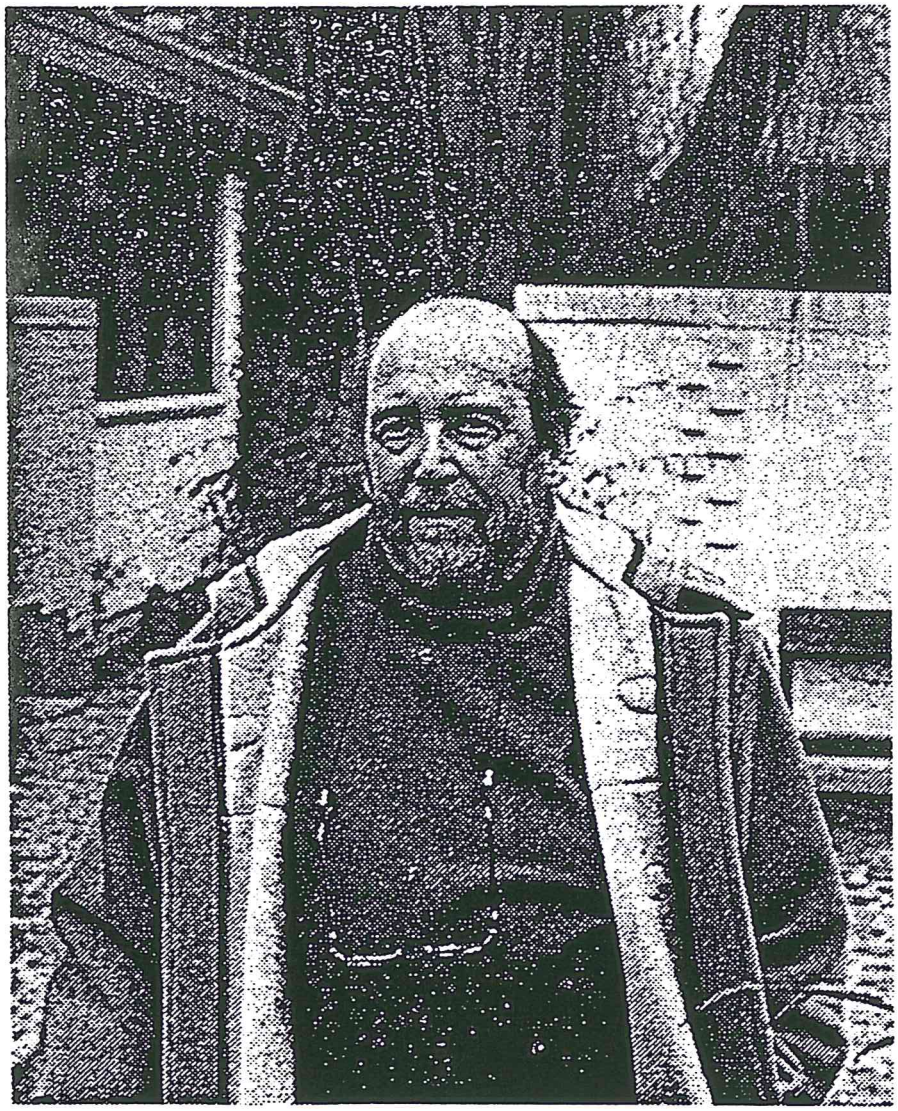
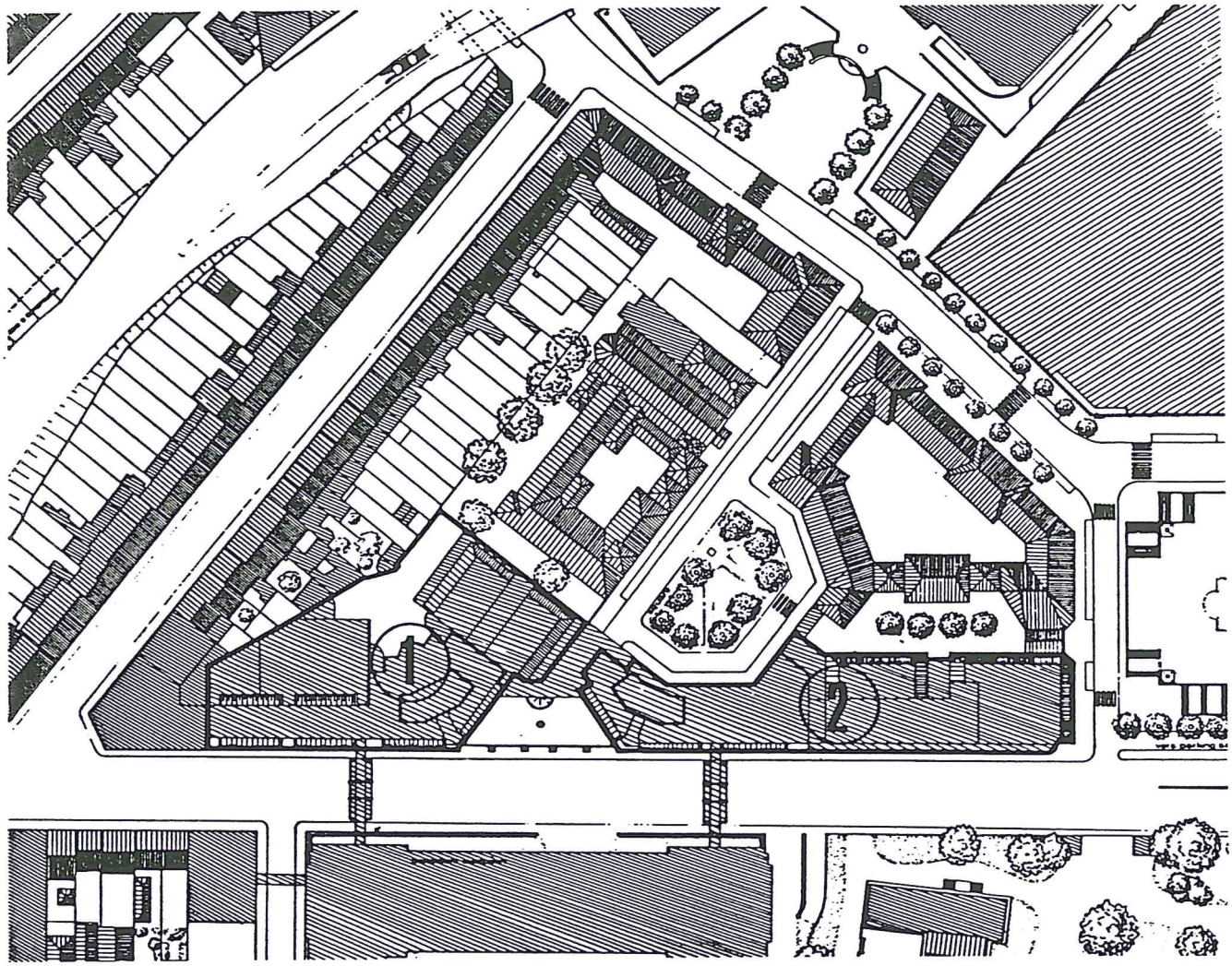
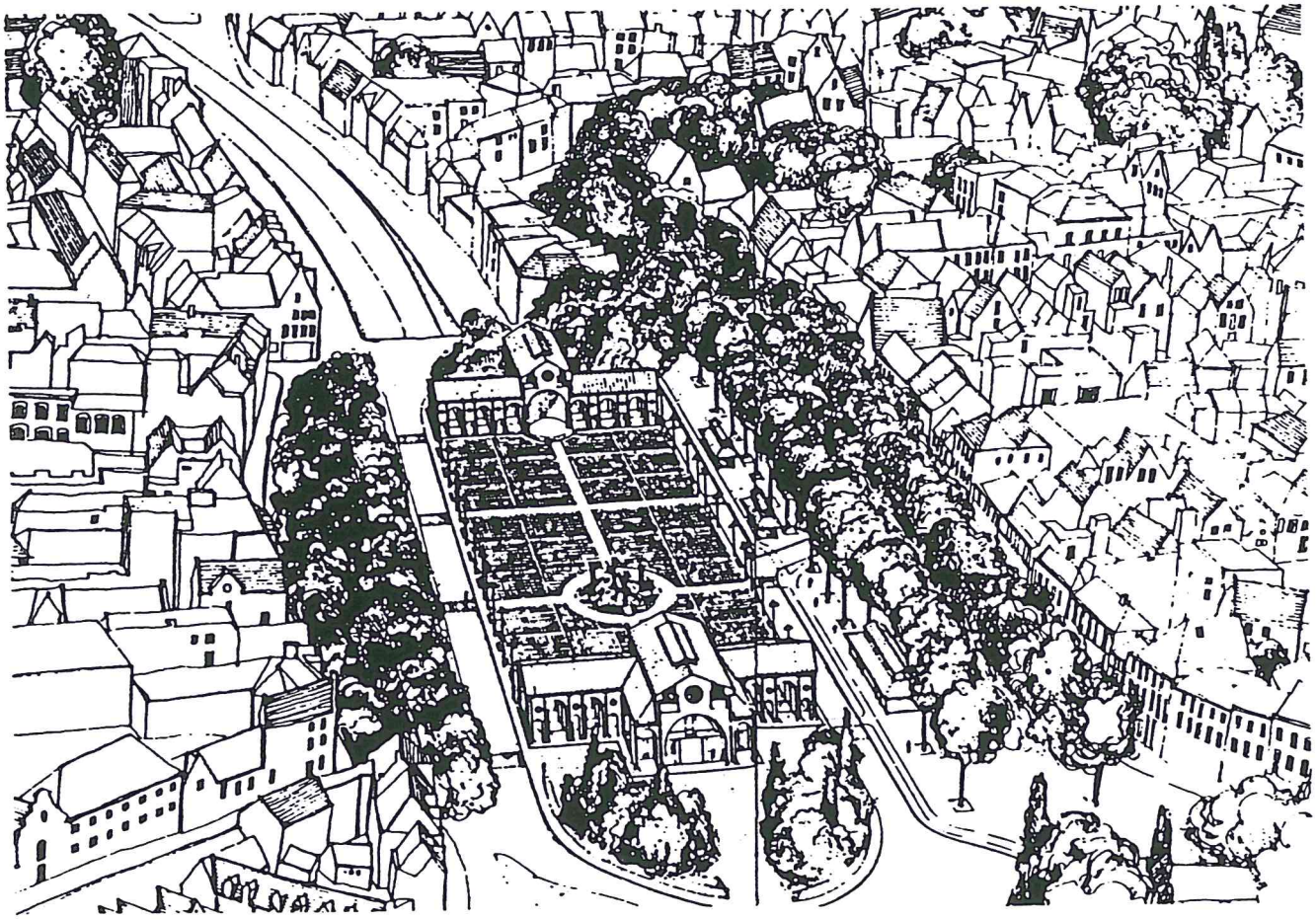
archipel

MAANDBLAD SEPTEMBER 91

1
2

ARCHIPEL BULLETIN SEPTEMBER 1991

Twaalfde werkjaar van de architektuurvereniging ARCHIPEL;
Het programma is nog niet volledig vastgelegd. Maar de diverse gelegde kontakten zullen ongetwijfeld opnieuw voor een boeiende reeks voordrachten en trips instaan. Gewoontegetrouw gaan deze door in 'T LEERHUYS, Groeninge 35 te Brugge (behalve indien anders vermeld).

Op **27 september** (20u.30) is **een causerie met Jan Tanghe** gepland. Jan Tanghe repliceert op vragen van Sieg Vlaeminck, Werner De Simpelaere en Raf De Saeger.

Op **25 oktober** (20u.30) komt de architekt van de nieuwe Bibliothèque De France : **Dominique Perrault** een voordracht houden over zijn werk. Althans, de afspraak is gekonfirmeerd vanuit Parijs. Maar voorlopig houden we dit nog onder voorbehoud. Men weet nooit wat er tussen komt (zie dus volgend bulletin).

Voor **30 november** (10u.00) is een matinee gepland rond het werk van architekt **Karl Josef Schättner** (Duitsland). Deze voordracht gaat door in samenwerking met 'Stichting Architektuurmuseum' en 'Bouwen en Wonen Nu'. Voorlopig nog onder voorbehoud (zie volgend bulletin).

Op **13 december** (20u.30) houdt **Guido Lauwaert** een voordracht over het **E.R.C. projekt te Waterschei.** Deze aktiviteit gaat door in een gerestaureerd 18e eeuws pand : domein d'Hansins de Moerkerke, Coupure 1A te Brugge, in het kader van een ruimere kunstmanifestatie.

Op **17 januari** (20u.30) houdt **Pascal Cottenier** een voordracht over **Venturi.**

Op **14 februari** (20u.30) houdt **Johan Baele** een voordracht over **Claude Nicolas Ledoux.**

13 maart (nog in te vullen)

half april (nog in te vullen)

12 juni (nog in te vullen)

Deze items worden in volgende bulletins meegedeeld.

Reis wereldtentoonstelling Sevilla 1992.

De reis is gepland in het weekend van O.H. Hemelvaart van woensdagmiddag 27 mei tot zondagavond 31 mei 1992, (vijf dagen/ vier nachten).

lidmaatschap ARCHIPEL werkjaar 91-92.

Niet-leden betalen, zoals gewoonlijk, een bijdrage van 200 F per voordracht aan de inkom. Ze kunnen evenwel de uitnodigingsbulletins ontvangen mits een abonnementsbijdrage van 500 F.

Leden betalen 2.000 F voor een werkjaar (1.000 F voor stagiairs of studenten). Ze ontvangen de uitnodigingsbulletins en hebben vrij toegang tot alle aktiviteiten. De reis of andere trips zijn enkel voor leden voorbehouden.

We dringen er op aan die lidmaatschapsbijdrage meteen te storten en het bijgaand formulier op te sturen.

Beheerraad werkjaar 91-92 :

De statutaire alemene vergadering van de vzw ARCHIPEL besliste op 28 juni '91 de samenstelling van de beheerraad als volgt te houden, in afwachting van een volgende algemene vergadering die in het najaar wordt gepland.
voorzitter : Marc Felix - sekretaris-penningsmeester : Philip Cardinael.
beheerders : Jean-Pierre Ostin, Rik Scherpereel, Eugeen Vanassche, Jan Vandewalle, Michel Vanlangenhove.

---

dringende vraag :

Op enkele wijzigingen nà, is de huidige beheerraad van ARCHIPEL reeds aktief sinds september 1984. Zeven werkjaren reeds ...
Diverse mensen in de beheerraad wensen vervangen te worden door nieuwe mensen.
Mogen wij leden, die belangstellen in de werking en daar aktief willen aan meewerken, vragen kontakt op te nemen met Marc Felix of Philip Cardinael.

---

achteraan in dit bulletin :
- een overzicht van het voorbije werkjaar 90-91;
- een 'oude' ledenlijst 90-91

VRIJDAG 27 SEPTEMBER 1991

om 20.30 uur

JAN TANGHE

in gesprek met

Sieg Vlaminck, Werner Desimpelaere en Raf Desaegher

in 't LEERHUYS, Groeninghe 35, Brugge.

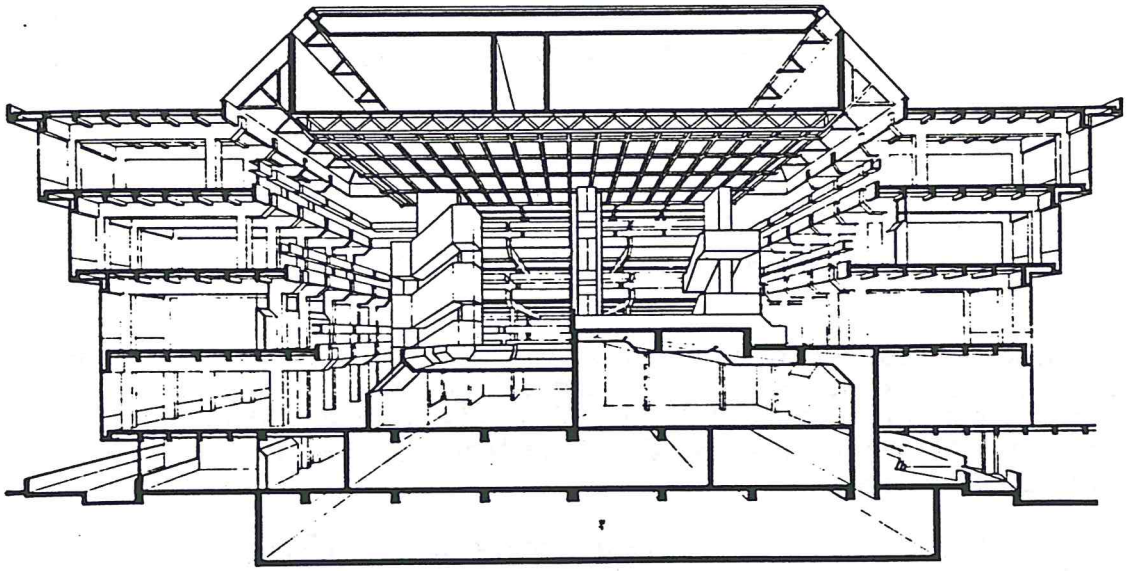
Jan Tanghe architekt van het jaar.

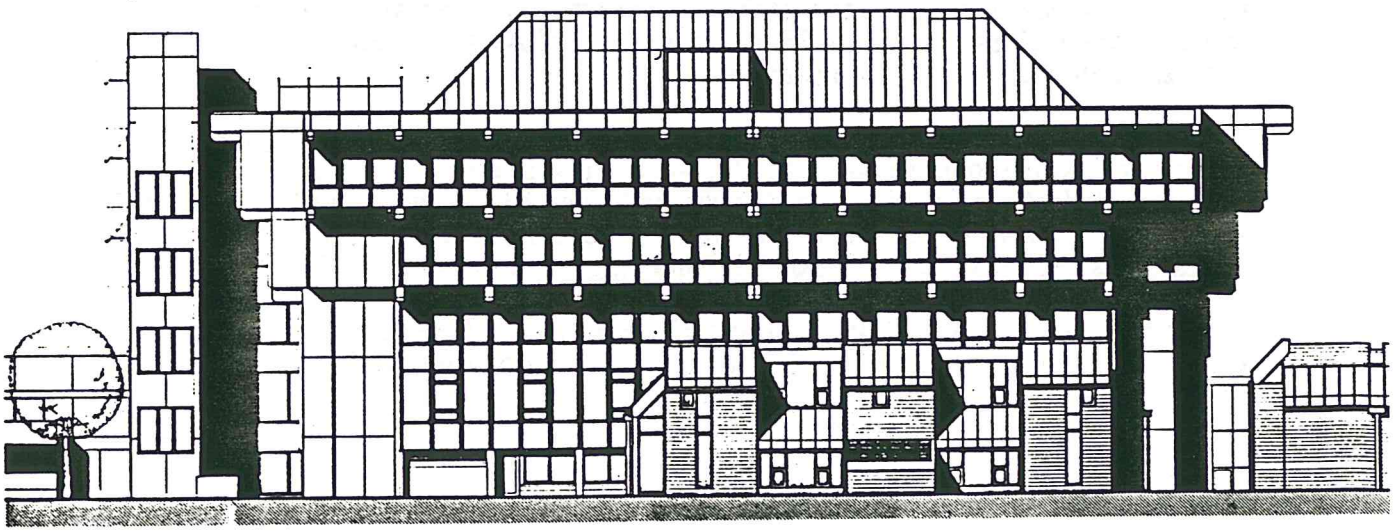
Jan Tanghe werd door het redaktiekomitee van het architektuurtijdschrift Arch & Life tot "Architekt van het Jaar" verkozen. Zijn voorgangers zijn Georges Vranckx (1983), Bruno Albert (1985), het Sint- Lukas-Archief (1986), Leo Beeck (1987), "Architektuur als Buur" en "Une Maison, son Architecte" (1988) en Jean Delhaye (1989).

Zijn "rivalen" voor 1990 waren: ingenieur-architekt Eric Van Rompay, projectmanager en landplanner, specialist voor informatika voor de bouw van Eurodisneyland in Frankrijk (dat recent werd overgenomen door Walibi), architekte en professor Caroline Mierop, directrice van de Fondation pour l'Architecture te Brussel; architekt Jean Verschuere, voorzitteer AR-CO (koperatieve verzekeringsvennootschap voor architekten) en architekt en lesgever Marc Gosse, direkteur "Stage International AGCD" voor professionelen uit ontwikkelingslanden.

De keuze viel uiteindelijk op Jan Tanghe (Oostende, 1929) als beloning voor zijn merkwaardige oeuvre als architekt, stedebouwkundige, professor en "denker". Sedert 1966 is hij voorzitter van de Groep Planning, een ontwerpgroep van stedebouwkundigen, verkeersdeskundigen, architekten en ingenieurs dat gevestigd is te Brugge en te Brussel. Hij doceert stedebouw aan de Universiteit te Mons, is o.m. erelid van de Koninklijke Kommissie voor Monumenten en Landschappen en internationaal expert bij de Raad van Europa voor stedebouw en historische steden. Gedurende vele jaren was hij ook direktielid van het tijdschrift voor architektuur en stedebouw A+.

Op zijn palmares heeft hij o.m. het struktuurplan van Brugge staan, verschillende stedebouwkundige en verkeersstudies (o.m. voor Brussel en Oostende), merkwaardige gebouwen als het Europees Parlement en de BAC-hoofdzetel te brussel, het K.I.H. te Oostende, het olympisch zwembad te Oostende, vakantiehuizen te Nieuwpoort, en de restauratie en uitbreiding van de Concert Noble te Brussel.

Volgend het redaktiekommitee van Arch & Life worden zijn toespraken en lezingen met aandacht gevolgd door een groot publiek van jongeren, en wordt morele autoriteit en humanistische visie algemeen gerespekteerd. Voor Jan Tanghe ligt de voornaamste uitdaging van de 21st. eeuw in het zoeken naar een evenwicht tussen ekonomie en ekologie. Hierbij is de kwaliteit van het leefmilieu essentieel voor de psychische en spirituele overleving van de mens. Ook al is hij eerder pessimistisch gestemd, hij gelooft toch in de filosofie van de kontinuteit van de stad en van de architektuur.

Voldoende reden voor Archipel om JAN TANGHE uit te nodigen voor een uitvoerig gesprek.

Sieg Vlaeminck, socioloog, Werner Desimpelaere, architekt, 25 jaar medewerker van Jan Tanghe in Groep Planning en architekt Raf Desaegher zorgen voor een gepast wederwoord.

Sieg Vlaeminck o1933

Licentaat in de sociale wetenschappen en in urbanisatie en ruimtelijke ordening. Doceert filosofie en sociologie aan het Provinciaal Hoger instituut voor Architektuur en Binnenhuiskunst te Hasselt tot in 1991. Behoudens onderzoekingswerk publiceert hij in diverse publicaties, en is gelegenheidsmedewerker aan "De Standaard". Zijn specifiek studie- en interesseterein situeert zich op het vlak van de sociale ecologie van het wonen.

Werner Desimpelaere o1942

Architekt en stedebouwkundige. Sedert 1966 medewerker van Groep Planning, is er met Jan Tanghe betrokken bij architectuur-projekten en een aantal stedebouwkundige opdrachten. Is van 1975 vennoot van Groep Planning en leider van de afdeling architektuur, en is sedert 1989 voorzitter.

Raf Desaegher ø1951

Architekt, doctor-ingenior (Oslo), 78-85: assistent en medewerker aan de univ van Oslo olv Norberg-Schulz. Is sinds 1978 verbonden als assistent aan de architektuur-instituten St-Lucas te Brussel en Gent.
Sinds 1985 voorzitter van de European Vernacular Group met zetel Oxford University. Organisator van diverse symposia.

inkom: 200,- fr, studenten en stagiair: 100,- fr, leden: gratis

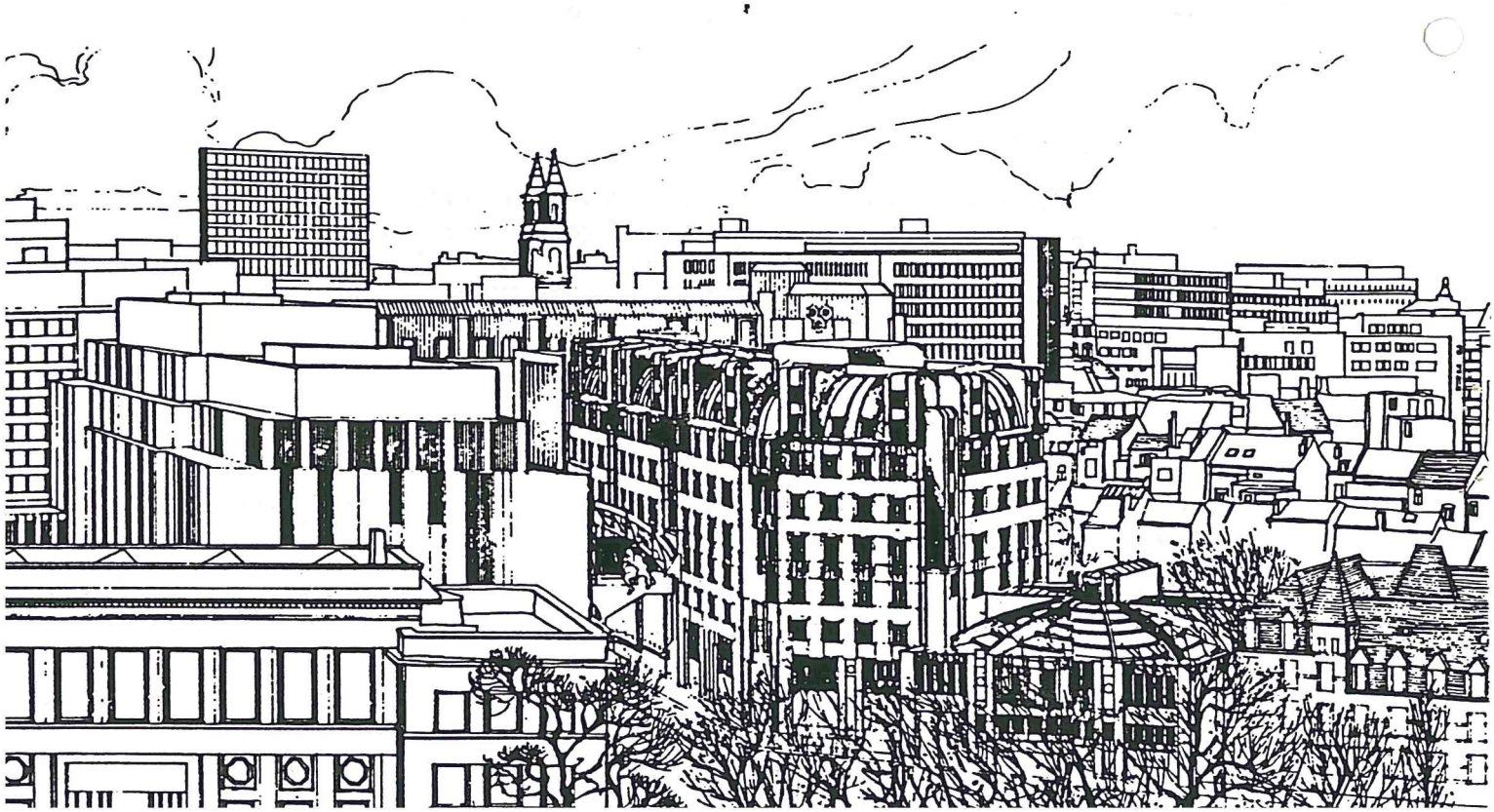
Tussen kontinuïteit en verandering

Op zoek naar evenwichten

MIJN jeugdherinneringen zijn duidelijk meer stadsgebonden dan gebouwgebonden. Misschien ben ik altijd al door de godin van de stad betoverd... bijaldien die bestaat. In 1935 beklom ik, samen met mijn vader, de Antwerpse Boerentoren. Wat me toen vooral imponeerde was niet zozeer de toren zelf, maar wel de op en neergaande lift, en vooral de mensen en de auto's die daar beneden zo klein leken.

Vóór de oorlog was mijn vader kapitein van een van de snelste schepen ter wereld: een mailboot, met een interieur dat door Henri Van de Velde was ontworpen. Een betoverend schip met een modern interieur. Een wondere wereld voor kinderen."

In 1940 woonden we in Londen, een stad met een metro in haar buik waarin snelle dieseltreinen reden die tienduizenden passagiers opslokten en uitspuwden. Stoomtreinen, schepen, overwelfde stations, wereldsteden, vreemde landen... het heeft me van kindsbeen af geboeid.

Ik had de keuze tussen de stad en de zee. Ik koos voor de stad, en woon sinds lang aan de zee te Oostende... in een woonmilieu dat mettertijd „organisch" doorgroeide tot „een steeg in de stad".

„Na mijn studiën in St.-Lucas Gent, kwam ik in 1953 terecht bij drie grote patrons: Gaston Eysselinck, Paul Felix en Peter Callebout. Elk vanuit een eigen filozofische invalshoek zetten zij er mij toe aan om permanent de architektuur te bevragen binnen de eigentijdse maatschappelijk-historische en ruimtelijke kontekst. *„Situationsarchitektur"* gekoppeld aan *„Dauerreflexion"* (Schelsky). Ik leerde het nooit meer af."

Aldus architekt-stedebouwkundige Jan Tanghe (°1929), Vlaming en kosmopoliet; boegbeeld, bezieler en cement van Groep Planning die hij 25 jaar geleden hielp oprichten en waarvan hij tot voor kort de voorzitter was. Hij is tevens professor aan de „Faculté Polytechnique de Mons"; schrijver, conférencier, ontwerper en voor zijn medewerkers een „onverdroten slavendrijver" die echter altijd zelf het voortouw nam. Vooral ook de man van wijdlopende overpeinzingen die nooit nalaat de dingen te bevragen vanuit een ruimere maatschappelijk-kulturele kontekst.

Konkrete vragen ontloopt hij a.h.w. via omtrekkende bewegingen en dure termen. En dit alles gesaust met citaten en verwijzingen. Hij beheerst de ambivalente kunst om aan refleksieve multi-lokatie te doen: terzelfdertijd hier en ginder, konkreet en abstrakt, doorgaand op een eigen gedachtensysteem en onderduikend in andermans boeken en artikelen, op de begane grond en in hemisferen, in Vlaanderen en in de kosmos, realist en idealist. Hij kan het breeduit „kultuur-filozoferen" over stad en mens niet laten. Het is zijn voedingsbodem en springplank naar de samenleving.

Planning

Jan Tanghe werd door het tijdschrift *Arch. & Life* — dat zijn bedje vooral in Franstalig België spreidt (met direktie-adres in Luik) — tot *Architekt van het Jaar '90* uitgeroepen. Bij die gelegenheid typeerde prof. M. Gossé hem in zijn laudatio als *„un homme intègre et libre, qui n'a jamais accepté d'autre compromis que celui qu'exigent la tolérance et le pluralisme... Ses œuvres et ses idées, il a toujours accepté qu'elles soient discutées, critiquées, remises en cause; ce qui est une qualité trop rare chez nous autres architectes qui sommes viscéralement trop attachés à nos œuvres pour en reconnaître les limites".*

„De eer die mij te beurt valt komt „Groep Planning" toe", repliceert Jan Tanghe. „Ik ben opgegroeid met „Groep Planning", ben er al die jaren door gestimuleerd en gedragen geworden. Wat mij betreft is het eigenlijk de Groep die tot „Architekt van het Jaar" is uitgeroepen." Dat partnership startte in 1966 onder een drievoudige vlag: het beoogde ontwerpers samen te brengen die (*a*) gedreven werden door een gemeenschappelijke filozofie omtrent „architektuur als sociaal-ruimtelijke kontekst-opgave", (*b*) vanuit de overtuiging dat veelzijdige interdisciplinaire kundigheden en onderlinge samenwerking essentieel waren om deze visie waar te maken, (*c*) en vanuit het inzicht dat een groep meer is dan de som van haar individuele leden. Geen architektuur van individuele kreatievelingen. Wel meegedeelde inspirerende groepsverantwoordelijkheid met maatschappelijk-etische inslag.

Ondertussen is de Groep uitgegroeid tot een bureau dat doorgaans met 40 à 50 deskundige medewerkers van diverse disciplines samenwerkt en op twee standplaatsen opereert (resp. Brugge en Brussel). Er werden reeksen onderzoeksrapporten, woningbouwprojekten en andere, meer prestigieuze gebouwencomplexen gerealizeerd (vgl. hiertoe een uitgave van Tecno 1986, onder de titel *Group Planning Partnership. Vision and Reality*). We vermelden het Europees Parlement, de „Concert Noble" en de wandel-luchtbrug over de Belliardstraat te Brussel, „de Gilde" en het „Hof van Watervliet" te Brugge evenals het opmerkelijk vakantiecentrum „Ter Duinen" te Nieuwpoort.

Velen menen dat Jan Tanghe eerder stedebouwkundige dan architekt is. Hij antwoordt met een citaat van kollega M. Gossé — niet zonder vooraf de lofuitingen aan zijn adres te relativeren — *„Jan Tanghe a toujours insisté sur les responsabilités sociales de l'architecte et leurs implications sur le cadre de vie de chacun et de tous. En urbanisme particulièrement, une démocratisation culturelle doit sans doute tempérer les pulsions esthétiques de l'architecte. L'urbanité est littéralement la politesse de l'architecture. Jan Tanghe est un homme d'une grande urbanité."*

„Architektuur vormt een wezenlijk onderdeel van, een moment in het stedelijk weefselproces, net zoals straten en pleinen, bomen en water, regen en zon, bewoners en hun mobiliteit, verlichting en publiciteit. Steden zijn „erfelijk be-tekende kollektieve geheugens". En die moet je als architekt leren lezen.

„Architektuur staat niet op zich. Ze is er evenmin voor zichzelf. Zij bestaat bij de genade van het stedelijk gezelschap.

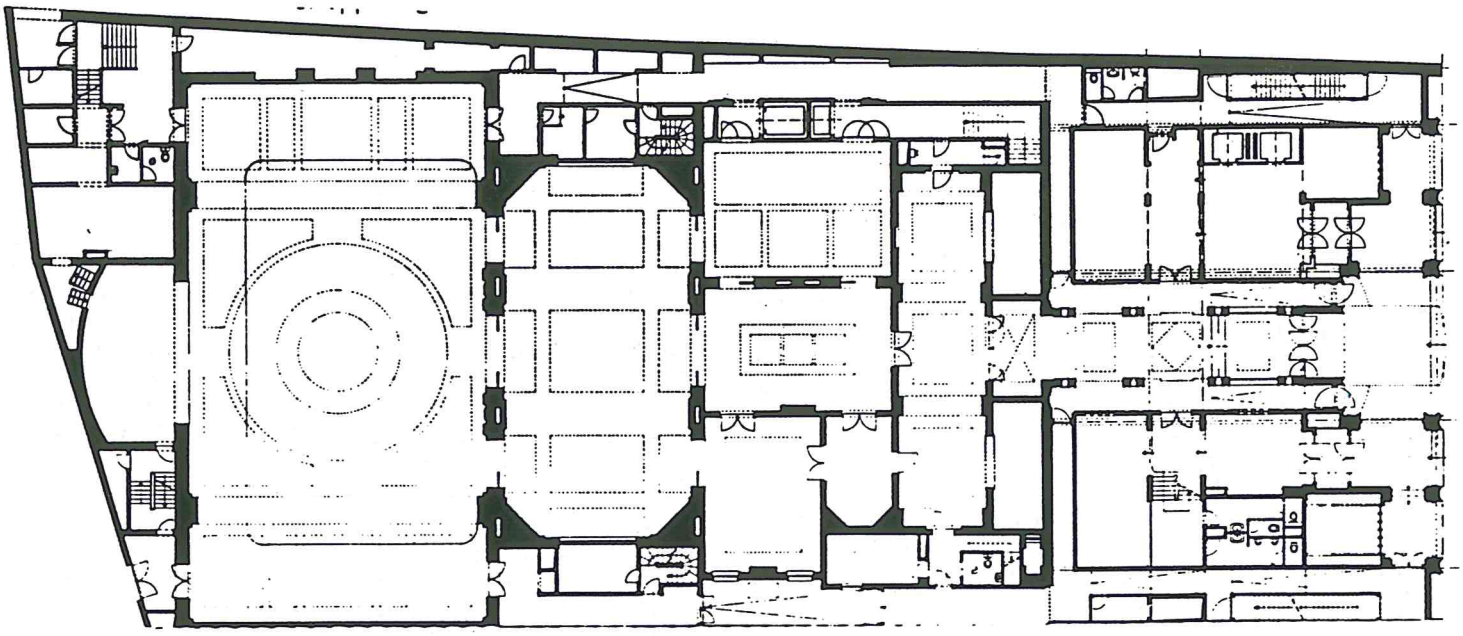
„Architektuur bestaat erin „de ziel van de stedelijke plek", „de genius loci", te leren begrijpen en van antwoord te dienen. Noem mij maar architekt-stedebouwkundige... het een en het ander terzelfdertijd. Een onafscheidelijk duo."

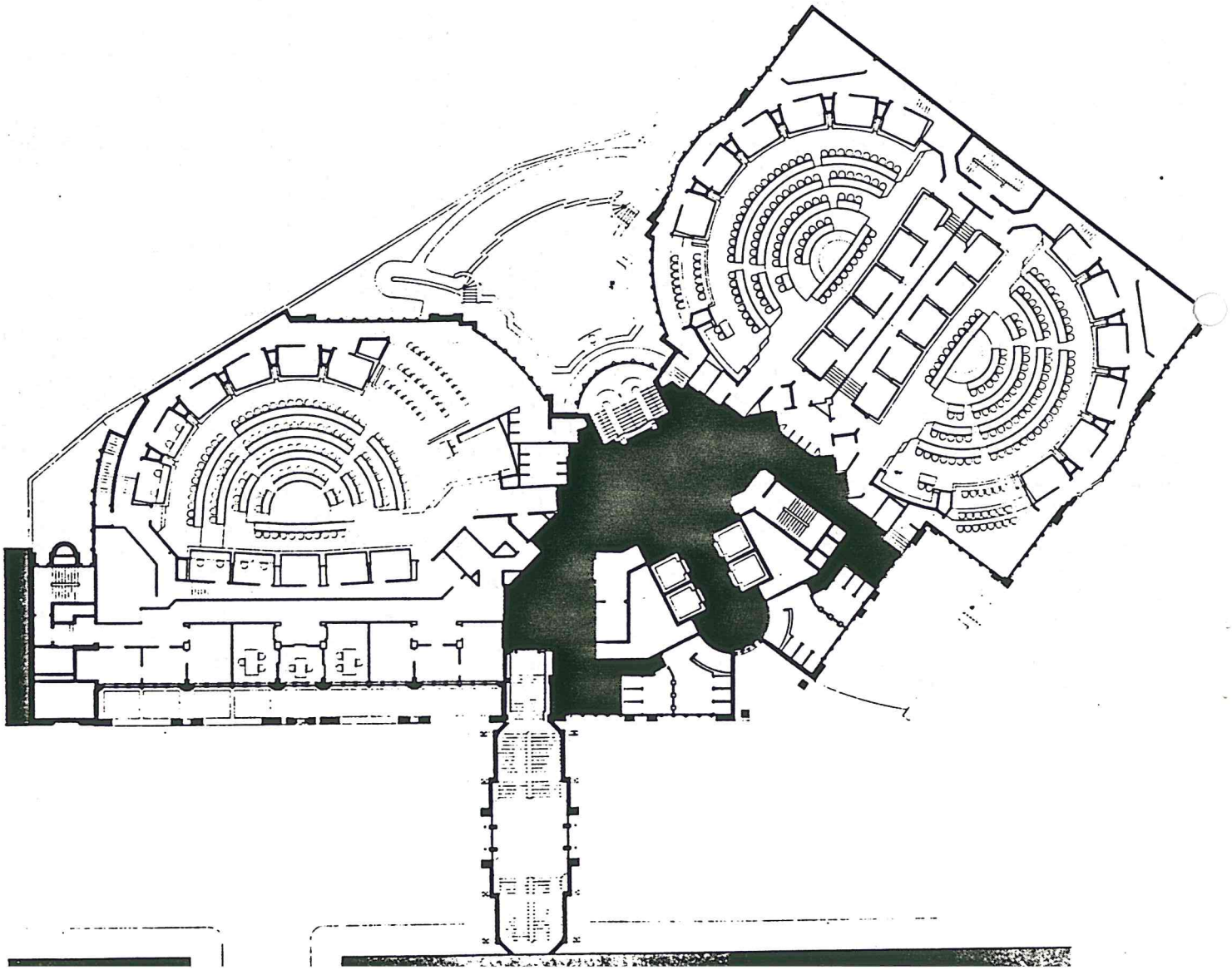
Boos

Wat betreft de sociaal-ruimtelijke ontwikkelingen die zich de laatste decennia in Vlaanderen hebben afgespeeld, is Jan Tanghe niet bijster opgetogen. Veeleer ontgoocheld en bijwijlen echt boos.

„Ik moet toegeven dat de balans negatief uitvalt en dat ik, wat de onmiddellijke toekomst betreft, eerder pessimistisch gestemd ben. We slaagden er niet in een aantal nefaste ontwikkelingen die een onmiskenbaar verloederende weerslag hadden op het ruimtelijk en stedebouwkundig patroon, te bedwingen.

„Ontwikkelingen die te maken hebben met ekonomische en politieke vervuiling, eenzijdige industrieel-commerciële belangen, de ruimtelijk weinig ontziende weerslag van de makro-vastgoedmarkt en de druk van tertiaire funkties, de stijgen-

de auto-mobiliteit en zovele andere autonoom werkende welvaarts- en technologische trends die een bijna onafwendbare weerslag hadden en hebben op de kwaliteit van onze woon- en leefruimte. Ik zeg wel *„bijna onafwendbaar"*... want het had anders gekund met een zorgvuldiger ruimtelijk beleid en meer inzicht en moed vanwege onze beleidsmensen.

„Er heerst nog steeds een gebrek aan sociaal-ruimtelijke etiek en aan lange-termijnvisie bij de verantwoordelijkheden. En ook de wetenschappelijke reflektie en de vakkennis schieten, vooral bij het beleid, tekort. Verder zit er in ons Belgisch-Vlaams stedebouwkundig en ruimtelijk instrumentarium geen waarachtige demokratiseringswil ingebouwd. Dat alles resulteert in een voor de meerderheid van de bewoners onrechtvaardig ruimtelijk (wan-)beleid... We hebben de overgang naar de nieuwe tijd, waarbij de globale aanpak van de ruimte als kwaliteitscriterium in de structuurplanning wordt ingeschreven, niet bewaarheid."

En waarom dan niet?

„Omdat er onderweg politieke en ekonomische krachten speelden die dat ideeëngoed ontkrachtten. Omdat er geen politieke wijsheid noch moed werd opgebracht om er werk van te maken. Omdat louter sektoriële en bureaukratisch-ingestelde geesten verkozen hun defensieve bunkermentaliteit in stand te houden, uit vrees macht en aanzien te verliezen. Omdat ingenieurs en soortgelijke technokraten weigerden „de zachte materie" van de „sociale" ruimte (filozofie, woonecologie, sociologie, enz.) in hun denksysteem te integreren. Op de koop toe werden de ekonomische krisis en de gewestvorming dankbaar aangegrepen om „het gebrek aan middelen" — *„dat grote alibi"!* — in te roepen.

„Op vandaag is men her en der wat doende: wat verkeersplannetjes en verkeersdrempels, wat halfgare stadsvernieuwing, al te veel op zichzelf staande spektakelarchitektuur... en „last but not least" het nieuwe paard van Troje: *„city-marketing"*. Een „yuppie-synoniem" voor de al eerder bekende ekonomistisch gestuurde stedelijke uitverkoop."

Expressies

Jan Tanghe, „Architekt van het Jaar".

We maken hem er attent op dat zijn architektuur — of de architektuur van Groep Planning — niet bepaald onder te brengen is binnen een welbepaalde stijlrichting. Het lijkt ons eerder dat hij en zijn onmiddellijke vennoten zich afzetten tegen één bepaalde architektuurexpressie die het moet hebben van de bijwijlen in de pers omhooggeschreven „Architektuur met de grote A... de Architektuurgestes". Hun architektuur hoort ook niet meteen thuis bij „de Club van de Geprezen Architekten". Bij die opwerping maakt Jan Tanghe weer werk van zijn omtrekkende bewegingen waaruit we hier enkele uitgangspunten en standpunten distilleren:

„Heden ten dage moet de ontwerper van woon- en leefruimten op zoek gaan naar nieuwe evenwichten tussen (*a*) enerzijds de behoefte aan ruimtelijke samenhang, kontinuïteit en kontekstualiteit, en (*b*) anderzijds de dynamiek van het leven, de behoeften van deze postmoderne tijd en het inbouwen van verandering en vernieuwing.

„In tegenstelling tot beeldhouwwerk en schilderkunst kan de architektuur — als kunst én wetenschap — geenszins de allerindividueelste expressie zijn van een allerindividueelste kunstenaar. Architektuur is in wezen een maatschappelijke kunst. Ze heeft een dienende, een sociale dimensie. Ik vergelijk de architekt met een uitvoerend musicus die gekonfronteerd wordt met de interpretatie van een „bestaande" partituur. Die partituur is voor de architekt noch min noch meer de stede, de bestaande kontekst, de bewoner, de gebruiker, het kultuurlandschap, kortom de gegeven gekulturalizeerde ruimte.

„Het wereldje van de kunst- en architektuurcritici zit nog verstrengeld in modernistische en postmodernistische denkbeelden die in feite al vanaf de jaren zestig afgedaan hebben. Ze bijten zich al te gemakkelijk vast in het aanprijzen van virtuositeit en artistiekerige vormenexpressie en laten zich op die manier door oppervlakkige modeverschijnselen verleiden. Zodoende dringen zij niet door tot „het wezen van ons nieuw wereldbeeld".

„We zijn toe aan de postmoderne tijd waarin milieu en samenhang — het ecosysteem —, kontinuïteit-in-deverandering en sociaal-ruimtelijke kontekst de dragers moeten zijn van onze architekturaal-stedebouwkundige verwezenlijkingen. En dat moet resulteren, niét in één welbepaalde en objektgerichte architektuurstijl, maar wel in meer architektuurexpressies die het antwoord zijn op een diversiteit van sociaal-ruimtelijke konteksten en samenhangen.

„En wie deze visie én bouwpraktijk dan evalueert vanuit de opdrachtgevers, de gebruikers en de bewoners, ondervindt dat er vanuit die hoek waardering bestaat voor het geleverde werk."

Bij onze terugreis wandelen we nog even door Brugge, een stad waarin Jan Tanghe veel studie- en planningswerk investeerde. Een van zijn overwegingen schiet me te binnen: „In Brugge hebben we niet zoveel vertikale architektuur gerealizeerd. Onze architektuur beslaat daar vooral hektaren heringerichte straten en pleinen: horizontale architektuur waarbinnen duizenden en duizenden mensen hun weg en hun gezelschap vinden, mede dank zij meer ruimtelijke kwaliteit."

SIEG VLAEMINCK

uit "De Standaard" van 10-11 augustus 1991

GESCHIEDENIS VAN DE HEDENDAAGSE ARCHITECTUUR
Het moderne project van Piranesi tot het postmodernisme

"De culturele cyclus die het burgerlijke denken sinds de Verlichting heeft doorlopen, vormt een eenheid. Het is niet toevallig dat het systematische onderzoek naar het architectuurdebat van de Verlichting de mogelijkheid biedt om op zuiver ideologisch niveau een groot deel van de tegenspraken op te sporen, die in verschillende vormen het verloop van de hedendaagse kunst (en architectuur) begeleiden" (Manfredo Tafuri).

In deze cursus wordt een overzicht gegeven van architectuurtheorie en architectuurpraktijk van 1750 tot nu: het ontstaan en de ontwikkeling van het moderne in de architectuur, van Piranesi tot het postmodernisme. In het voorlaatste decennium van de twintigste eeuw lijkt het moderne project uiteindelijk - maar onvoltooid ? - te worden verlaten: tijd dus voor een historische reflectie over de belangrijkste stromingen en tendensen die de moderne architectuur sinds het midden van de achttiende eeuw tot vandaag gestalte hebben gegeven.

In het bijzonder wordt ook aandacht besteed aan de gelijktijdige ontwikkeling van een niet-moderne (en anti-moderne) architectuur: de tegenspraken tussen moderne en niet-moderne architectuuropvattingen verduidelijken niet alleen het modernisme zelf, maar verhelderen tevens de huidige "postmoderne conditie" in de architectuur.
Deze lessenreeks is in handen van docent Luc Verpoest.

LESSENPLAN

1. Inleiding: Architectuur en architectuurgeschiedenis, wat en waarom?
2. De grondslagen van het moderne in de architectuur in de tweede helft van de achttiende eeuw:
   2.1 Rationalisme, archeologie, technologie: de ingenieurs, Laugier, Ledoux, Boullée, Piranesi, Durand.
   2.2 Neogotiek en neoklassicisme: vorm en ideologie, opvattingen en instituties.
   2.3 Eclecticisme: op zoek naar een nieuwe architectuur.
3. (Proto) - moderne architectuur en stedebouw in de negentiende eeuw:
   3.1 Van neogotisch en neoklassicistisch rationalisme tot art nouveau: van Viollet-le-Duc en Labrouste tot Berlage, Horta, Van de Velde, Wagner, Behrens, Loos.
   3.2 Het stedebouwkundig denken: utopie, kritiek, ontwerp van C.N.Ledoux tot T.Garnier.
4. Moderne en niet-moderne architectuur: avantgarde, zakelijkheid en traditionalisme:
   4.1 Figuren en stromingen van de avantgarde: De Stijl, het Russische constructivisme, Le Corbusier en L'Esprit Nouveau, Bauhaus, CIAM.
   4.2 Na de avantgarde: de Nieuwe Zakelijkheid.
   4.3 De reactie: traditionalisme en neoclassicisme versus modernisme in Italië, Duitsland, de Sovjetunie... tijdens het Interbellum.
5. De grondslagen van het postmodernisme:
   5.1 Het moderne bouwen na de Tweede Wereldoorlog: hoogtepunt en crisis.
   5.2 Interne kritiek: CIAM en Team X
6. Epiloog: het onvoltooide project.
   Leren van de geschiedenis in architectuurtheorie en architectuurpraktijk.

WAAR EN WANNEER
PMMK
Romestraat 11
8400 Oostende

Elke donderdagavond van 17 oktober 1991 tot en met 23 januari 1992.
Geen les 19/12, 26/12/91 en 02/01/92.
Aanvang om 19.30 uur.
I.s.m. PMMK en Archipel vzw.

CURSUSGELD
3.100,-
2.800,- Reductiehouders
(Vrienden PMMK, Leden Archipel)
2.500,- Amarantleden

INSCHRIJVING
Inschrijving kan gebeuren door overschrijving van het respectievelijk bedrag op onze rekening, nummer 001-0289768-08 met vermelding van E4, Oostende.

INFORMATIE
Amarant vzw
Hoogpoort 50
9000 Gent
✆ 091/33.03.24

HOOGPOORT 50 • 9000 GENT
TEL 091/33.03.24 • FAX 091/33.42.36
ASLK 001-0289768-08 • KB 443 7005341-10

Reis wereldtentoonstelling Sevilla 1992.

Zoals vroeger reeds werd aangekondigd plannen wij voor dit werkjaar een reis naar de wereldtentoonstelling te Sevilla (Spanje). Na vergelijking van de verschillende prijsoffertes blijkt de gemiddelde kostprijs voor deze reis de Archipel gewoonten wel wat te overschrijden. Er dient o.a. rekening gehouden te worden met het feit dat de prijzen te Sevilla en omgeving ten minste verdubbeld zijn.

Wij kunnen u nu een formule voorstellen die wellicht een aantrekkelijke mogelijkheid biedt om de wereldtentoonstelling in Sevilla te bezoeken.

De reis is gepland in het weekend van O.H. Hemelvaart van woensdagmiddag 27 mei tot zondagavond 31 mei 1992, (vijf dagen/ vier nachten).

Er zijn drie volledige dagen (en nachten) met gelegenheid tot bezoek aan de wereldtentoonstelling, die elk e dag tot 's morgens 4 uur open zal zijn, zodat men niet de grootste warmte moet trotseren om alles te bezoeken.

Wij ramen de kostprijs op (maximum): 32.500,- bfr/persoon

In deze prijs in inbegrepen:

- de vlucht Brussel-Madrid-Sevilla (H/T), de transferts in Sevilla.
- het verblijf in Hotel Belavista (mooi nieuw ***-hotel in het centrum van Sevilla) met (2-persoons-)kamer met ontbijt.
- de ingang voor de wereldtentoonstelling aan 3 x 1400,- bfr.

Alle hotels in Sevilla en ruime omgeving zijn nu reeds volledig volgeboekt door de reisagentschappen. Wij kunnen via ons reisbureau zeker de gewenste plaatsen vastleggen, als wij dit tijdig doen. Indien wij deze reis willen organiseren moeten wij voor 01.10.1991 de plaatsen vastleggen voor de vlucht en het hotel.

Omdat wij al heel snel voorschotten zullen moeten betalen en vaste reservaties moeten maken, verzoeken wij de geinteresseerde leden zich dringend te schrijven voor deze bijzondere reis. Gelieve het inschrijvingsformulier voor het lidmaatschap, dat u in bijlage vindt, aan te vullen, en voor 01.10.91 te bezorgen op het secretariaat van Archipel. Gelijktijdig dient een voorschot van 3.000,- bfr gestort te worden op de bankrekening 750-9072064-06 van vzw Archipel, met vermelding "Sevilla".

Eventuele bijkomende inlichtingen kunnen bekomen worden bij Philip Cardinael (050/38.65.01, na 19.00 uur).

JAAROVERZICHT 1990-1991

1990

28 sept **JO CREPAIN** over eigen werk

20 okt **KONFRONTATIE MODERNE ARCHITEKTUUR**
KOMA KORTRIJK dagtrip

woning Vandendriessche, Izegem	*Groep Planning, W. Desimpelaere*
Espeel Constructies, Rumbeke	*A. Vandekerckhove*
Multifunktioneel gebouw, Roeselare	*C. Grymonprez*
eigen woning, Kortrijk	*E.J. De Meyere*
eigen woning, Kortrijk	*G. Devolder*
eigen woning, Kortrijk	*F. Knockaert*
advokatenkantoor, Waregem	*F. Delmulle*
eigen woning, Waregem	*F. Delmulle*

16 nov **TICINO ... EEN ARCHITEKTUURKULTUUR**
voordracht door MARC FELIX
diapresentatie PHILIP CARDINAEL
videofilm PAUL VANDENBERGHE

7 dec **HOOG KORTRIJK**
werk van SECCHI, KOOLHAAS, BEEL, VAN REETH
voordracht door HERMAN JULT

1991

18 jan **ARCHITEKTUURWEDSTRIJD DUROX**
voordracht door de laureaten
C. GRYMONPREZ, P. LEFEBURE, J. MOEENS

21 maart **FRANK DELMULLE** over eigen werk

19 april **ARCHITEKTUUR EN MUZIEK**
voordracht door MICHEL DUTRIEUE

1-5 mei **ARCHITEKTUURREIS BARCELONA**

1 mei	*luchthaven*	*R. Bofill*
	stadswandeling - ramblas - placa reial	
	moll de la fusta	*M. De Soler Morales*
	placa de la merce	*R.M. Clotet*
	parc de la cuitadella	
	santa Maria del mar *	
	places de sant pedre i sant agusti vell	
	carrer barres de sant pere	*R. Caceres*
	casa calvet	*Gaudi*
	passeig de Gracia, placa de catalunya, ramblas	
2 mei	*toelichting stedelijke diensten*	*Jordi Ferrando*
	parc Guell	*Gaudi*
	wijk gracia	
	placa trilla	*J. Bach, G. Mora*
	placa de la vineina	*J. Bach, G. Mora*
	placa del sol	*J. Bach, G. Mora*
	school jujol	*J. Bach, G. Mora*
	passeig de gracia	
	casa mila	*Gaudi*
	casa batelo	*Gaudi*
	schopping	

3 mei	*(m.m.v Barcelona architectural tours)*	
	zwembad en sportcentrum *	*J.L. Mateo*
	olympisch dorp	
	toelichting en rondgang	
	instituto de BUP (school) *	*J. Martorell, O. Bohigas, D. Mackay*
	Remodelacion de la fabrica La Llauna en	
	Instituto de BUP (school) *	*E. Miralles, C. Pinos*
	Walden 7 *	*R. Bofill*
	Taller de arquitectura *	*R. Bofill*
		rondleiding door Nathalie Vervenne
	fossar de la pedrera	*B. Gali*
	palais de la musica Catalana * *(concert)*	*O. Tusquets, G. Diaz*
4 mei	*paviljoen* *	*Mies van der Rohe*
	Institut Nacional de l'Education	*R. Bofill*
	olympisch stadium . herstrukterering *	*V. Gregotti, F. Conea*
	sportpaleis San Jordi *	*A. Isosaki*
	fondation Miro	*Lluis Sert*
	placa del paisos catalan	*H. Pinon, A. Viaplana*
	parc de l'espanya industrial	*L. Pena Gauchegui*
	parc di Joan Miro	
	biblioteek	*Beth Gali*
	fundacion Tapies	*R. Amado, L. Domenech*
	museum Picasso	
	sagrada familia	*Gaudi*
5 mei	*placa de soller*	*A. Arriola ...*
	parc del clot	*P. Freixes, V. Miranda*
	pont Filip	*S. Calatrava*
	via Julia	*B. De Soler, J.M. Julia*
	luchthaven	*R. Bofill*

's avonds bars en interieurs : o.a. Network, Snooker, Tick Tack Too, Zsa Zsa, Nich Havanna, Torres de Avilla, enz... enz...

24 mei **INDUSTRIELE ARCHEOLOGIE**
voordracht door ADRIAAN LINTERS

14 juni **videofilm 'ARCHIPEL IN BARCELONA'**
video PAUL VANDENBERGHE

ARCHIPEL LEDENLIJST

arch. FELIX Marc
Stokkellaan 116
8400 Oostende

arch. CARDINAEL Philip
Veldstraat 65
8200 Brugge (St-Michiels)

arch. VANDEWALLE Jan
St-Jansstraat 20
8000 Brugge

arch. OSTIN Jean-Pierre
Sangattenstraat 8
8670 Koksijde

arch. SCHERPEREEL Hendrik
Beisbroekdreef 16
8490 Jabbeke (Varsenare)

arch. DESCHACHT Freddy
Poekestraat 1
8755 Ruiselede

arch. VANASSCHE Eugène
Pierre Debbautstraat 6
8200 Brugge (St-Michiels)

arch. VANLANGENHOVE Michel
Koningin Elisabethlaan 76
8000 Brugge

ir. ALLEWAERT Jozef
Damse Vaart West 1
8340 Damme (Oostkerke)

arch. COTTENIER Pascal
Jan Palfijnstraat 16
8500 Kortrijk

arch. DEBUSSCHERE Jan
Plantenstraat 19
8400 Oostende

arch. DELIE Luc
Kon. Albertlaan 76, bus 14
8800 Roeselare

arch. GLORIEUX Luc
Eendrachtstraat 85
8400 Oostende

dhr. LEROUGE Jean-Claude
Everstraat 41
9040 Gent (St-Amandsberg)

arch. MAES Franki
Frans Musinstraat 40
8400 Oostende

arch. MAES Luc
Lavendelstraat 3
8020 Oostkamp (Ruddervoorde)

arch. MISSINNE Bernard
Minderbroedersstraat 1, bus 2
8000 Brugge

arch. SUPPLY Wim
Oude Zak 47
8000 Brugge

arch. VANDENBUSSCHE Georges
Kerkebosstraat 2
8700 Tielt

dhr. VERHAEGHE Joris
Heidelbergstraat 2
8210 Zedelgem (Loppem)

dhr. VERMANDER Christian
Visserij 106
9000 Gent

ir. VERMEERSCH Charles
Moerkerkesteenweg 4
8340 Damme (Vivenkapelle)

dhr. VLAEMINCK Sieg
Koningstraat 17
8000 Brugge

dhr. STELLEMANS Marc
Pieter Baesstraat 5
8870 Izegem

arch. CHRISTIAENS Lut
Jan Miraelstraat 2A
8000 Brugge

arch. TRYBOU Johan
Zandvoordsestraat 62
8460 Oudenburg

arch. YPERMAN Dirk
Stationsstraat 73
8470 Gistel

arch. DEPUYDT José
Huikstraat 1
2000 Antwerpen

arch. DESCHILDRE José
Wenninckstraat 10
8900 Ieper

arch. DUGARDYN Antoine
Spinolarei 10
8000 Brugge

arch. VERSTRAETE Willy
Graslei 5
9000 Gent

arch. DEHULLU Philippe
Stasegemdorp 151
8530 Harelbeke

arch. STROOBANDT Pascal
Benediktijnenstraat 35
8310 Brugge (Assebroek)

arch. HUYGHEBAERT Pierre
Bijlokestraat 1
9000 Gent

arch. VANDENDRIES Marc
Pannestraat 44
8630 Veurne

arch. HUVAERE Eddy
Steenstraat 33
8850 Ardooie

arch. GODDERIS Piet
Generaal Lemanlaan 124
8310 Brugge (Assebroek)

arch. DEBONDT Werner
Desguinlei 66
2018 Antwerpen

arch. WEEKX Fons
Magdalenalei 118
2930 Brasschaat

arch. DERYCKERE Bernard
Kaplotestraat 12a
8750 Wingene

dhr. BERTEN Ignace
Torhoutsesteenweg 105
8200 Brugge (St-Andries)

dhr. TERMOTE J. (nv Pottelberg)
Moeskroense steenweg 296
8511 Aalbeke

dhr. VERVENNE Loys
Machelsestraat 12
9770 Kruishoutem

ir. DEBRUYNE Gino
Lane 60
8000 Brugge

archipel

NV VANMARCKE: dhr Lamaire
Weggevoerdenlaan 5
8500 Kortrijk

mevr. PELEMAN Hildegard
Jacobijnenstraat 8
9000 Gent

dhr. MOERMAN Karel
Treurwilgenweg 10
8200 Brugge (St-Michiels)

arch. MAENE André
Polderstraat 35
8310 Brugge (St-Kruis)

dhr. VANDEKERCKHOVE Willy
Stationsstraat 109a
8490 Jabbeke

mevr. VANDENBROUCKE Julia
Kuipebosstraat 6
8880 Sint-Elooi-Winkel

arch. DUBOIS Marc
Holstraat 89
9000 Gent

arch. HUTSEBAUT Achiel
Sylvain Van der Guchtlaan 16
9300 Aalst

arch. VANDENBERGHE Johan
Trapstraat 42
9620 Zottegem

mevr. VANEECKE Cecile
Verenigingstraat 105
8400 Oostende

arch. OLIVIER Eddy
Veeweide 38
8200 Brugge (St-Michiels)

arch. VANDEKERCKHOVE Ansfried
Oude Tramweg 40
8560 Moorsele

arch. GHYSSAERT Axel
Doolhofweg 7
8310 Brugge (St-Kruis)

dhr. RAVEEL Roger
Hoevestraat 14
9870 Machelen

arch. BEYNE Johan
Lippenslaan 377, bus 6
8300 Knokke-heist

dhr. VANRAES Frank
Dronkaertstraat 232
8930 Lauwe (Menen)

arch. SAELENS Patrick
Adolf Baeyensstraat 152.A
9040 Gent (St-Amandsberg)

arch. VERSTAEN Bart
Kleitenstraat 7
8700 Tielt

arch. VANBECELAERE Dirk
Ieperse Steenweg 10
8630 Veurne

arch. FISCHER Johan
Oude Molenstraat 13
8400 Oostende

arch. LANTSOGHT Karel
Gulden Vlieslaan 35
8000 Brugge

arch. MANESSE Dirk
Peter Benoitlaan 66
9050 Gentbrugge

n.v. VANHAERENTS
Oude Gentweg 81
8820 Torhout

vzw ARCHITEKTENUNIE
St-Paulusstraat 39
2000 Antwerpen

arch. DEBUYCK Jan
Europalaan 130
8560 Wevelgem (Gullegem)

dhr. BYTTEBIER Michiel
Wikingerhof 3
8500 Kortrijk

dhr. VANDENBERGHE Paul
Kerstrozenlaan 16
8400 Oostende

arch. MISSINNE Ivan
Groeningelaan 64 bus2
8500 Kortrijk

n.v. KORAMIC-TERCA-SALES
Kapel ter Bede 86
8500 Kortrijk

arch. DEBAERE Karel
Kleine Pontestraat 66
8510 Marke

dhr. REYNAERT Rik
Koning Boudewijnstraat 24
8930 Lauwe (Menen)

ir. D'HESPEEL Ronny
Kastanjeboomstraat 11
8000 Brugge

mevr. D'HESPEEL-DEBRUYNE M.R.
Kastanjeboomstraat 11
8000 Brugge

ir. COUTANT Jean-Marie
Landkoutersteenweg 4
9820 Merelbeke

dhr. PENNEMAN de BOSSCHEYDE G.
Dam 45
8500 Kortrijk

arch. DELANGHE Michel
Toekomststraat 2
8400 Oostende

arch. SALENS Pol
Polderstraat 15
8310 Brugge (St-Kruis)

dhr. DEROOSE Paul
Stationstraat 166
8490 Jabbeke

dhr. VELGHE Ronny
Sportstraat 49
8400 Oostende

mevr. VELGHE-SAELENS Laurette
Sportstraat 49
8400 Oostende

prof. NEUCKERMANS Herman
KULeuven: Kasteel Arenberg
3001 Leuven (Heverlee)

arch. BREYNE Toon
Jan Vanderghotelaan 11
8900 Ieper

arch. DEMEYER Mark
Nieuwstraat 68
8956 Kemmel

dhr. DIERYCK Jan
Scheepsdalelaan 22
8000 Brugge

dhr. DESENDER Ivan
Rogierlaan 42
8400 Oostende

arch. JANSSENS Jo
Grote Leiestraat 30
8570 Anzegem

arch. VANREETH bOb
Paardenmarkt 85
2000 Antwerpen

arch. WOUTERS Gust
Notelaarweg 2
2520 Emblem-Ranst

arch. DEMEYER Thierry
Bruggestraat 22
8755 Ruiselede

arch. WYCKMANS Jan
Prinses Paolalaan 16, bus 6
8310 Brugge (Assebroek)

arch. DELAERE Dirk
Pastorijstraat 7
8700 Tielt (Aarsele)

n.v. DEGEYNDT
3de Industriezone 111
9320 Aalst (Erembodegem)

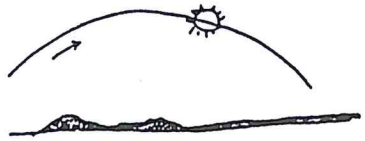
arch. TANGHE Jan
Jan De Clerckstraat 2 b
8400 Oostende

arch. VIERIN Piet
Lange rei 18
8000 Brugge

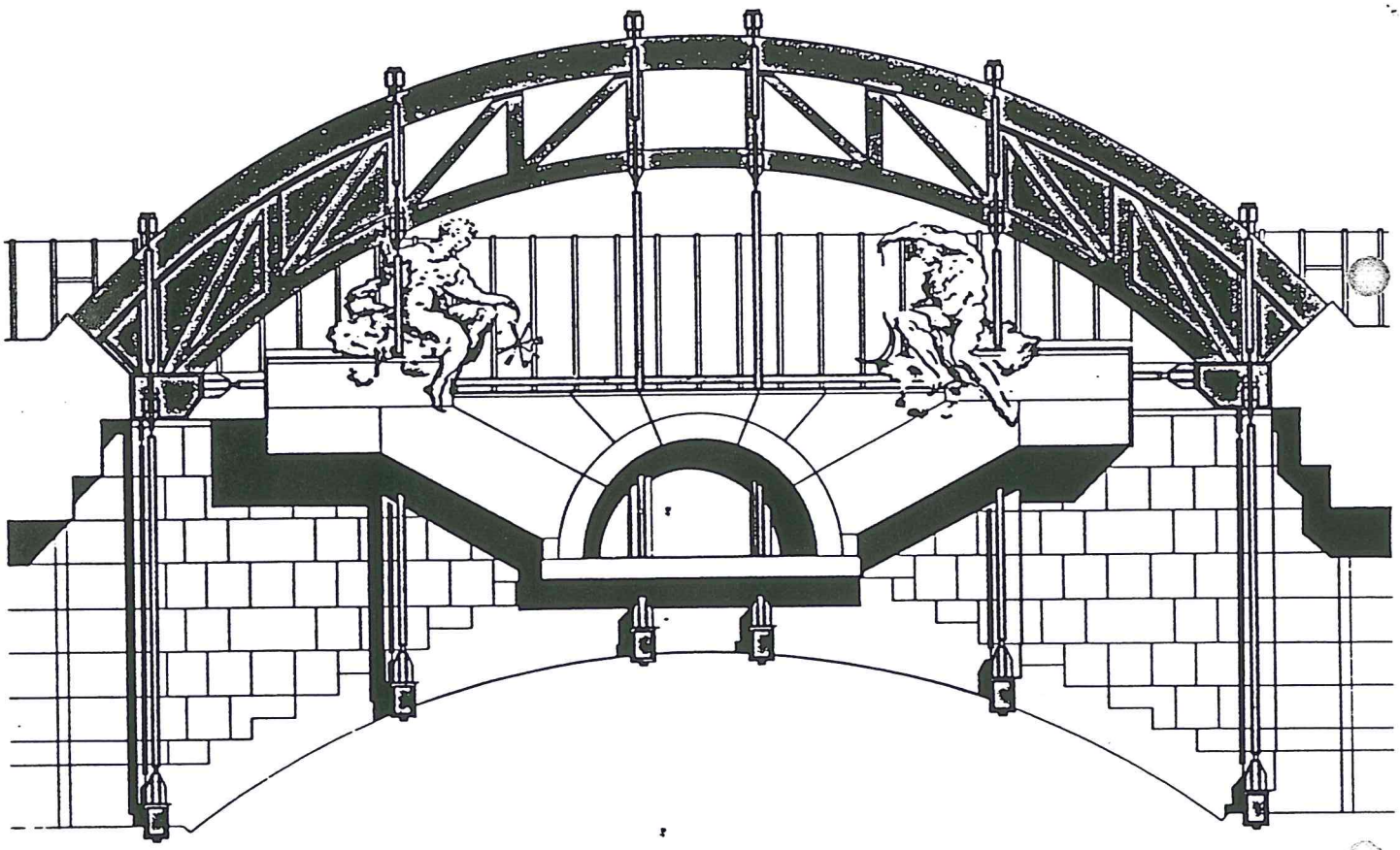
arch. VANIMPE Denis
Predikherenlei 3
9000 Gent

arch. VERMEERSCH Luc
Beenhouwersstraat 51
8000 Brugge

arch. GELLINCK Piet
Goezeputstraat 31
8000 Brugge

archipel

AFGIFTEKANTOOR BRUGGE X -

verantw. uitg. Marc Felix, Koningstraat 43A, bus 1, 8400-Oostende